

3. Краснова М.В. Управління у галузі організації, охорони і використання природно – заповідного фонду / Марія Василівна Краснова // Екологічне право: Особлива частина: Підруч. для студ. юрид. вузів і фак.: Повний акад. курс / За ред. акад. АПрН В.І. Андрейцева. – К.: Істина, 2001. – С. 461 – 468.

4. Малишева Н.Р. Державний моніторинг довкілля / Наталія Рафаєлівна Малишева // Екологічне право України. Академічний курс: Підручник. – Друге видання / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2008. – С. 195 – 200.

5. Мозальова М.В. Правові засади моніторингу ґрунтів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Марина Володимирівна Мозальова / Національний університет “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”. – Х., 2011. – 20 с.

6. Позняк Е.В. Проблеми правового забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища в межах об’єктів і територій природно – заповідного фонду України / Єліна Владиславівна Позняк // Актуальні проблеми держави та системи права України в умовах світової глобалізації: Збірник наукових праць // Матеріали Міжвузівської науково – практичної конференції молодих вчених / Ред. кол.: В.І. Курило, В.О. Шамрай та ін. – К.: Видавничий центр НАУ. – 2007. – С. 284 – 286.

7. Шарапова С.В. Правове забезпечення екологічного моніторингу в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Світлана Володимирівна Шарапова / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2002. – 19 с.

УДК 342.9

Хом’яченко С.І.,

к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна,

Сряшов Є.К.,

старший викладач,

Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ЦИВІЛЬНИХ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

На сучасному етапі здійснення правового регулювання (як на міжнародно – правовому рівні так і національному) польотів повітряних суден з метою здійснення перевезень, вимоги щодо реєстрації суден повинні забезпечувати високий рівень безпеки цієї галузі діяльності людства через виконання, перш за все, вимог норм Конвенції про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 р.) [1].

В Україні, як державі – підписантці зазначеної універсальної міжнародної угоди в силу закріплених в Главі III (Національність повітряних суден) та Додатку 7 вимог зазначеної конвенції, розроблено власну нормативну базу щодо реєстрації цивільних повітряних суден.

Статті та норми названої Глави III Чиказької конвенції визначають фактичну приналежність зареєстрованих в державі повітряних суден через надання державного та реєстраційного знаків до держави – реєстрації.

Так, дійсно, наявність у фізичної чи юридичної особи такого високотехнологічного та наукоємкого виробу, яким є повітряне судно підпадає під адміністративно – правовий режим його реєстрації.

Серед масиву нормативно – правових актів, що регулюють питання адміністративних процедур щодо обов'язкової реєстрації повітряних суден слід виокремити наступні. По – перше, відповідно до п. 5) ч. 1 ст. 92 Конституції України [2]. виключно законами України визначаються засади, серед іншого, й використання, організації та експлуатації транспорту. Статтею 39 чинного Повітряного кодексу України [3]. передбачено, що цивільне повітряне судно може бути зареєстроване лише в одному реєстрі, а внесення повітряного судна до Державного реєстру цивільних повітряних суден України визначає його національну належність до України, що підтверджуються наданням державного та реєстраційного знаків та виданням реєстраційного посвідчення згідно з авіаційними правилами України. У розвиток положень ст. 39 Повітряного кодексу України Державіаслужбою розроблено Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні від 31.01.2006 р. №67 [4]. До того ж до Державного реєстру цивільних повітряних суден заносяться не всі вироблені повітряні судна. Виходячи зі змісту ст. ст. 39, 40 Повітряного кодексу України можна навести класифікацію повітряних суден, що не заносяться до реєстру:

по – перше, повітряні судна, що потенційно можуть здійснювати перевезення або авіаційні роботи. Серед цієї категорії суден слід виокремити такі, що не відповідають вимогам щодо льотної придатності, охорони навколишнього природного середовища або інших обмежень, встановлених уповноваженим органом з питань цивільної авіації та повітряні судна, що зареєстровані в інших державах;

по – друге, повітряні судна, зліт яких здійснюється за допомогою ніг пілота (дельтаплани, параплани, мотопараплани тощо); метеорологічні радіозонди та кулі – пілоти, що використовуються виключно для метеорологічних потреб; безпілотні некеровані аеростати без корисного вантажу; безпілотні повітряні судна, максимальна злітна вага яких не перевищує 20 кілограмів і які використовуються для розваг та спортивної діяльності.

Взагалі, найважливішою, на нашу думку, умовою, що враховується при здійсненні реєстрації цивільних повітряних суден виступає відповідність зразка авіаційної техніки вимогам льотної придатності, тобто такій характеристиці зразка авіаційної техніки, яка забезпечується реалізацією норм льотної придатності в його конструкції та льотно – технічних характеристиках. Крім технічно – цільової ознаки, зазначеної вище, щодо умов реєстрації цивільних повітряних суден необхідно виокремити таку ознаку як право власності на повітряне судно. Так, як зазначено в пп. а) та б) абз. 2 ч. 3 ст. 39 Повітряного кодексу України повітряне судно може бути зареєстроване за умови, що воно: є власністю юридичної особи України або фізичної особи – резидента; отримується експлуатантом України в оренду чи у лізинг у нерезидента.

Здійснюючи адміністративно – правове регулювання реєстрації цивільних повітряних суден за допомогою такого універсального та дієвого засобу як правова норма, уповноважений орган в галузі цивільної авіації застосовує норми різної юридичної сили, які можна об'єднати за відносно відокремленими відносинами.

У широкому розумінні під дію норм щодо реєстрації підпадають і відносини, пов'язані з перереєстрацією та виключенням з Державного реєстру цивільних повітряних суден в силу певних фактичних обставин, в загальному визначених статтями Глави III Чиказької конвенції та деталізованих ст. 41 Повітряного кодексу України та Правилами реєстрації цивільних повітряних суден в Україні.

Отже, матеріальні та процесуальні норми щодо реєстрації, перереєстрації та виключення з Державного реєстру цивільних повітряних суден за предметом, єдністю цілей і завдань можна об'єднати у відносно самостійний інститут адміністративного права.

Література

1. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944р.).
2. Конституція України від 28.06.96р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48 – 49. – Ст. 536.
4. Наказ Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації «Про затвердження Правил реєстрації цивільних повітряних суден в Україні» від 31.01.2006р. №67 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 8. – Ст. 475.

УДК 347.82(045)

Юрченко М.В.,
аспірант,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСНОВНІ ВИМОГИ ЄС ЩОДО УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ ПРОСТОРОМ

Підвищення ролі цивільної авіації в національних і міжнародних перевезеннях пасажирів, вантажів і пошти, зростання інтенсивності руху на міжнародних авіалініях, швидкий розвиток авіаційної техніки тощо – все це вимагає особливої уваги до питань безпеки будь – яких польотів у повітряному просторі, включаючи польоти так званої міжнародної цивільної авіації. Преамбула Чиказької Конвенції 1944 р. проголошує, що держави зобов'язуються вживати всіх заходів, щоб «міжнародна цивільна авіація могла розвиватися безпечним і впорядкованим чином» (п. 3) [1].

Питанням забезпечення безпеки повітряного руху в межах програми «Єдине небо» було відведено одне з провідних місць під час розробки пакету